

açık dünya . istanbul

kültürel paylaşım – aktarım mekanı olarak kent

istanbul teknik üniversitesi
mimarlık fakültesi
mimarlık bölümü

2019 - 2020 güz yarıyılı
mimari proje 6-7

doç.dr. Elmira Gür

proje stüdyosu kapsamında, içinde yaşadığımız kenti anlayan ve mevcut kent dokusu içinde yeni yaşam kurguları araştıran projeler geliştirilmesi ve bu bağlamda ; İstanbul'un yeni kültürel ve sosyal mekanlarına kavuşması, kent kimliğinin ve kültürel alt yapısının irdelenmesi, kentlinin farklı sanat disiplinleri ile kucaklaşması, farkındalık sağlanması, ve açık dünya olarak kentin geçmiş veriler ile günümüz olanaklarının harmanlanarak tartışılması hedeflenmiştir.

aidiyet

iletişim

sürdürülebilirlik

dinamizm/belirsizlik

değişim/dönüşüm

eklemleme

kent

etkileşim

katmanlaşma

kentsel mekan

küresel/yerel

MİMARİ PROJE STÜDYOLARI - TANITIM VE BİLGİ DOSYASI

İTÜ MİMARLIK FAKÜLTESİ, MİMARLIK BÖLÜMÜ, MİMARİ PROJE 6-7
2019-2020 GÜZ YARIYILI,
DOÇ.DR. ELMİRA GÜR

1. AÇIKLAMA

Kent, Kültür, Mekan

Bu stüdyonun temel amaçlarından biri, mimari ve kentsel sorunları kültür-mekan ilişkileri içinde ele almak, kentsel bağlamda tasarım sürecine odaklanmak ve kentsel mekan ile yeni kentsel işlevler arasındaki ilişkiyi irdeleyerek, kamusal mekan oluşumlarının temel motivasyonları hakkındaki farkındalıkları arttırmaktır. İkinci temel amaç ise, tasarım sürecinde çok bileşenli bir değerler sistemi içinde, yer'in dinamiklerinin keşfedilmesi ve bu dinamiklerin kavramsal-laştırılarak sürece önemli bir adım olarak aktarılmasıdır.

"Kent" ve "kentsel mekan" kavramları yer ve bağlam kavramı ile ele alındığında, bütünsel bir etkileşim içinde değerlendirilme eğilimini de beraberlerinde getirirler. Bu durum, ilk bakışta mimari tasarım sürecini kesintiye uğratabileceği düşüncesinin aksine, ürettiği tüm gerilimler ile birlikte mimari tasarım stüdyosu için oldukça verimli bir ortam oluşturmaktadır. Böylelikle, hem gündelik hayata katılabilecek yeni kavramlar üretmek, hem de mimari tasarım stüdyosunda bu kavramları eş zamanlı olarak mekansallaştırarak devreye sokmak mümkün olabilecektir. Burada asıl soru, "yer" in sahip olduğu dinamiklerle bir tasarım bileşeni olarak, yaratıcı bir şekilde tasarım sürecine katılmasını sağlayacak bilgi birikiminin oluşturulması için, "yer" in bir bileşenler topolojisi olarak nasıl kavramsallaştırılabileceği sorusudur. Bu doğrultuda, bu stüdyoda, yer hakkındaki bilgi ve bileşenlerin tasarım süreçlerini nasıl besleyeceğinin yolları aranmakta ve bu sürece paralel olarak farklı kültürel bağlamlarda deneysel tasarım stüdyo çalışmalarındaki bir dizi mekan ve mekansallaştırma önerileri irdelenerek, tartışmaya açılmak istenmektedir.

İstanbul, çağlar boyunca birlikte yaşam kültürünün hayat bulduğu bir kent olmuştur.

Çok katmanlı ve değişken bir kentsel, sosyal, kültürel yapıya sahiptir.

Öte yandan, küreselleşen bir tüketim kenti olarak İstanbul bir meta olarak kullanılmaya başlamış, birbirine benzeyen uluslararası projeler, alışveriş merkezleri, lüks konut alanları gibi sadece tüketime dayalı mekanlar kenti sarmaya başlamıştır. Oysa, kentli olma kültürünü benimseme sürecinde, kentte yaşayan insanların ortak yaşam alanlarını da paylaşır bir duruma gelmesine çalışılmalıdır.

Diğer yandan, İstanbul son dönemlerde farklı disiplinlerden pek çok tasarımcı ve araştırmacının odağı olmakta, yeni ve deneysel çalışmaların hazırlanmasına ortam hazırlamaktadır. Bu bağlamdan hareketle, kent içinde belirlenen yerlerde, metropol yaşamın ve küresel kentin gerektirdiği, ancak aynı zamanda yer'in potansiyelini, yerel değerleri de kıymetlendirerek koruyan ve güncel kamusal mekan tartışmalarını irdeleyen tasarımlar hedeflenmektedir.

Temel İşlevsel Tema

Beşiktaş – Levent - Kağıthane ekseninde seçilecek alanlarda

“açıkdünya.istanbul – kültürel paylaşım - aktarım mekanı olarak kent”

eğitim, kültür, iletişim ve sanat ile ilgili işlevler

üretim + sergileme + öğrenme + konaklama + ...

kent ..... kentsel mekan ..... değişim/dönüşüm ..... kaos ..... geçmiş / gelecek

bağlam ..... katmanlaşma ..... sürdürülebilirlik

küresel/yerel.....deneysel ..... bütünleşik

dinamizm/belirsizlik ... devinim ..... karmaşıklık .... çeşitlilik.....iç/dış

.... kenti okuma ...

..... kimlik .....esneklik ..... hareket .....

..... yeni yaşam biçimleri ..... melezlik ..... etkileşim.....iletişim

kamusal/özel ..... eklemleme .....uyum.....aidiyet

kavramları ile

- . yaşadığımız kenti anlayan ve mevcut kent dokusu içinde yeni yaşam kurguları araştıran projeler geliştirilmesi;
- . İstanbul'un yeni kültür mekanlarına kavuşması,
- . kentin kültür alt yapısının güçlendirilmesi,
- . kentlinin yaşam kalitesinin yükseltilmesi,
- . kentlinin farklı sanat disiplinleriyle kucaklaşması ve
- . sanatsal yaratıcılıkla daha yakın bir ilişki kurma olanağı bulmaları;
- . iletişim platformunun kültür-sergi-tanıtım-sanat- mekanları ile ele alınmasının tartışılması hedeflenmektedir.

2. PROGRAM

açıkdünya.istanbul

kültürel paylaşım.aktarım mekanı olarak kent
pazartesi
perşembe
(13:30 – 17:30)

Haftalar		Stüdyo çalışmaları	Diğer çalışmalar
1	10.02.20	Güz Yarıyılı Başlangıcı, TANIŞMA, ÇALIŞMA, PROGRAMININ TANITILMASI, “YERE DAİR –İŞLEVE DAİR...” SUNUŞ	Mimari Akımlar...
	13.02.20	YER'e ziyaret: Gözlem, analiz ve tespitler...	<i>Fotoğraf makineleri, kameralar, eskiz defterleri, kâğıtlar, haritalar, renkli kalemler...</i>
2	17.02.20	Okuma ve Araştırmalar...	
	20.02.20	Gözlem, analiz ve tespitlerin TARTIŞILMASI... 1. BİREYSEL SUNUŞLAR Gözlem, analiz ve tespitler... 1/500 2. GRUP SUNUŞLARI (yer'e ve yaşama dair) Poster, Video/Film, İlk 3. Proje Arsasının kesinleştirilmesi	ARA TESLİM Bireysel ve Grup Çalışmaları
3	24.02.20	1/500 maket üzerinde kavramsallaştırma, yerin genetiği, morfolojisi...	Genel mimarlık ve eğitim tartışmaları... Okumalar...
	27.02.20	planlama kararları ve program geliştirme İŞLEV: yorumlama... yeniden tanımlama... 1/500 maket... Önerilerin geliştirilmesi	YER OKUMA/ ÇEVRE ANALİZİ ÇALIŞMASININ ve MİMARİ AKIMLAR ARA TESLİM
4	02.03.20	JÜRİ 1: TARTIŞMA 1/500	
	05.03.20	Yaşam senaryosunun ve mekânsal programın kesinleştirilmesi 1/500 maket... İLK FİKİRLERİN / ESKİZLERİN TARTIŞILMASI maketler... kesitler...modeller	
5	09.03.20	1/500 maket... planlar... Önerilerin geliştirilmesi	
	12.03.20	1/500 maket... planlar... Önerilerin geliştirilmesi	

6	16.03.20	1/500 maket... planlar... Önerilerin geliştirilmesi	Genel mimarlık ve eğitim tartışmaları ... Okumalar...
	19.03.20	1/500 maket... planlar... Önerilerin geliştirilmesi (ÖN TESLİM)	
7	23.03.20	JÜRİ 2: TARTIŞMA 1/500	
	26.03.20	Jüriden sonra tartışma (eleştirilerin değerlendirilmesi) 1/500...	
8	30.03.20	ARA TATİL	
	02.04.20	ARA TATİL	
9	06.04.20	1/200 ÖLÇEKTE ÇÖZÜMLERİN ÜRETİLMESİ	Genel mimarlık ve eğitim tartışmaları ... Okumalar...
	09.04.20	1/200 ÖLÇEKTE ÇÖZÜMLERİN ÜRETİLMESİ	
10	13.04.20	1/200 ÖLÇEKTE ÇÖZÜMLERİN ÜRETİLMESİ	
	16.04.20	ARA TESLİM / DEĞERLENDİRME	
11	20.04.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM	
	23.04.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM	
12	27.04.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM	
	30.04.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM	
13	04.05.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM	
	07.05.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM	
14	11.05.20	TÜM ÖLÇEKLERDE TASARIM (ÖN TESLİM)	Genel mimarlık ve eğitim tartışmaları... Okumalar...
	14.05.20	Temsil: Anlatım esasları ve sunuş tekniklerinin geliştirilmesi, değerlendirme çalışmaları	
15	18.05.20	Temsil: Anlatım esasları ve sunuş tekniklerinin geliştirilmesi, değerlendirme çalışmaları	
	22.05.20	JÜRİ 3: FİNAL	

3. ETKİNLİKLER

Mimari proje stüdyosu kapsamında;

Öncelikli olarak dönemin ilk 3 haftası, dönem boyunca stüdyoda sürdürülecek olan stüdyo çalışması için, bilgi ve donanımların elde edilmesini ve bir analiz çalışmasını kapsamaktadır.

ANALİZ ÇALIŞMASI

1. Bölgenin tarihsel gelişimi, geçmiş yaşamı
2. Bölge ve yakın çevresinin önemli ve tarihi yapıları, tanımları
3. Bölge ve yakın çevre ilişkileri, canlılık haritası
  - a. Ana / kılcal yollar, derinlik haritası
  - b. Yoğunluk yaratıcı / absorbe (emici) noktalar
  - c. Canlılığın niteliği (oraya ilişkin kültürel, eğlence, açık hava... vs. veya transit kullanımlar)
  - d. Zaman faktörüne bağlı değişim
4. Bölgenin bölgesel ağırlıklı,
  - a. Kullanım – işlev dağılımı haritası
  - b. Fiziki durum (iyi-kötü/ köhne) haritası
  - c. Yapı yoğunluk (yapı –boşluk / yeşil alan- yapı yüksekliği) haritası
5. Bölgenin topografya ekonomik değer ve kullanıcı nitelikleri tespitleri
  - a. Topografya ve Vista noktaları etüt haritası
  - b. Ekonomik değer haritası
  - c. Kullanıcı nitelikleri
6. Kevin Lynch'in temsilleri üzerinden kent okuması,
  - a. Kenarlar (Edges)
  - b. Bölgeler (Districts)
  - c. Düğüm Noktaları (Nodes)
  - d. Referans Noktaları (Landmarks)
  - e. Yollar (Pats)

Paralel atölye çalışması kapsamında dönemin ilk haftaları boyunca belirlenmiş örnek yapılar üzerinden yapısal analiz çalışmalarınının 3D modelleme ve şemalama ile gerçekleştirilmesi yönüyle bu alanda yetkinlik seviyelerinin arttırılması amaçlanmaktadır. Dönem çalışma konuları ve alanları üzerinde yapılacak tasarım çalışmaları, sınıfta yapılacak olan sunum ve gösterimler ile paylaşılacaktır. Dönem başında çeşitli okumalar dağıtılacak ve her hafta okumalar üzerinden konuşmalar sunumlar ve paylaşımlar yapılacaktır.

4. KATKIDA BULUNACAKLAR

Fakültemizin Mimarlık Bölümü öğretim kadrolarından, yapısal ve strüktürel çözümlerin geliştirilmesi kapsamında destek alınacaktır. Ayrıca dönem boyunca konu ile ilgili alanlarda, deneyimli akademisyenler, jüriye katılacaktır. Dönem içi jüri ve seminerlerin katılım programı, ilgili kişilerle görüşülerek, dönem başında belirlenecektir.

5. DEĞERLENDİRME

Dönem sonu başarısının değerlendirilmesinde;

Dönem boyunca derse katılım ve stüdyoda yapılan üretim, değerlendirme aşamasında ağırlıklı bir yere sahiptir.

Bu kapsamda;

- stüdyo çalışmalarına eksiksiz katılım ve üretim, tasarım aşamaları ve sunumları,
- dönem içi ara değerlendirme jürisine katılım ve gösterilen performans,
- mimari anlatım (Çizimlerde teknik resim kurallarına uygunluk, pafta düzeni ve grafik

sunumu, maket tekniği, maket ve çizimlerin tasarımı ifade etme düzeyi vb.)

- yapılan projenin gelişimindeki tüm aşamaların takip edilebilir olması,
  - temsil araçlarının etkin ve nitelikli bir şekilde kullanılması, yapılan çalışmaların süreçlerinin sistematik bir şekilde dökümantasyonu,
  - dönem sonu proje teslimi,
- değerlendirmede dikkate alınacak temel hususlardır.

Bu genel yaklaşım çerçevesinde dönem sonu başarı değerlendirilmesi şu şekildedir;

- ön proje araştırma sunumları dönem içi ara değerlendirme %30
- süreçte gösterilen performans ve katılım dönem projesi dönem sonu teslimi %70

PROJE TESLİM LİSTESİ

1.// TASARIM KARARLARI

Çeşitli ölçeklerde Analizler, Okumalar ve Tasarım kararlarını içerecek şekilde.

Pafta Boyutu ve Sayısı: Gerektirdiği sayıda A1 (ilk paftalarımız, güncellenmiş şekilde)

2.// VAZİYET PLANI

1/1000, 1/500 Ölçeklerde

Çevre ilişkileri, Yaklaşım kararları ve Çevre analizleri içerecek şekilde.

Silüetleri içerecek şekilde... Yerleşimin çatı planının 1/1000 ve 1/500 vaziyet planına işlenmesi gerekmektedir. (V. Planları ve o ölçekte perspektifler ve tasarım diyagramları, story boardlar yer alacaktır, projenin amacı, vb)

Pafta Boyutu ve Sayısı: Gerektirdiği sayıda A1

3.// ZEMİN KAT PLANI + KAT PLANLARI + KESİTLER + CEPHELER

1/200 Ölçeklerde

Zemin Kat Planı: Çevresi ile birlikte; Çevre ilişkilerini gösterecek şekilde

Kat Planları (Planların olduğu paftalar kurgulanırken o kota ait tasarım ilkelerinin açıklanması, o kattaki işlemlere ilişkin diyagramlar hazırlanması beklenmektedir, planın hangi kottan alındığını ifade etmek üzere de ya şematik ve lejant olarak kullanılmak üzere patlatılmış bir perspektifin (patlatılmış perspektifte planın olduğu bölüm bir şekilde ifade edilebilir), ya da küçük bir kesitin (kesitte o kot planının yerini bir akış işareti ile gösterilecektir) her kot planının sağ alt köşesinde yer alacağı düşünülmektedir.

Kesitler (Çevresi ile birlikte)

Cepheler (Çevresi ile birlikte)

Sistem Detayı (1/50) ve gereken ölçeklerde

Pafta Boyutu ve Sayısı: Gerektirdiği sayıda A1 (plan ve kesitler ile cepheler aynı paftada olacak şekilde – paftaya 2 planın yakın çevresi ile sığmaması durumunda kot planı ve altında o kotu iyi anlatan bir kesit kullanılabilir; ve o kot olanının iç mekanını detaylı anlatan bir iç mekan perspektifi iliklenebilir)

4.// MAKET

1/1000 1/500 1/200

Çevre ilişkileri, Yaklaşım kararları ve Çevre analizleri içerecek şekilde.

Silüetleri içerecek şekilde

5.// PERSPEKTİFLER

1/500 paftada ya da öneri paftasında yer alabilir.

Ayrıca ayrı bir perspektif paftası yapılacaktır (dış-çevresi ile birlikte, iç mekanlara ilişkin), her perspektifin altına açıklama yapılacaktır.

6.// Teslim paftalarının 1 er kopya A-4, 1 er kopya A-3 renkli çıktısı, ve paftaların CD de teslimi (hem jpeg, hem de autocad, photoshop dosyası olarak teslimi)

Not: A1 Paftalar Dikey olarak kurgulanacaktır.

6. KAYNAKLAR

- Çavdar, A., Tan, P., (der.), İstanbul: Müstesna Şehrin İstisna Hali, Kentsel Dizisi,240 sayfa, ISBN: 978-975-570-636-8
- Yaşanılır Kentler /Yaşanılır İstanbul. Teknik Kongre 13 Şubat 2004,TMMOB.
- Kurtuluş,H., İstanbul’da Kentsel Ayrışma, Bağlam Yayıncılık, 2005.
- Cogito, Yeni İstanbul, YKY, İstanbul, sayı: 35 – Bahar 2003.
- Batur, A., “Urban Structure of Istanbul” in A to Z Special Issue, İstanbul: New Trends, ITU Journal of the Faculty of Architecture, vol:2, Fall 2004, s. 1-7.
- Tanyeli, U., “Kenar’ın Metropolünden Mimarlığı ve Modernleşmeyi Okumak” İstanbul 1900-2000-Konutu ve Modernleşmeyi Metropolden Okumak, Akın Nalça Kitapları, 2004, s. 12-17.
- Güvenç, M., “İstanbul’u haritalamak: 1990 Sayımından İnsan Manzaraları” İstanbul Dergisi, No. 34 7/2000, s. 35-40.
- Özçevik, O. G., “Peri-urbanization Analysis in the metropolitan Context: The Case of İstanbul Metropolitan Area” A to Z Special Issue, İstanbul: New Trends, ITU Journal of the Faculty of Architecture, vol: 2, Fall 2004, s. 58-75.
- Keyder, Ç., İstanbul, Küresel ile Yerel Arasında, Metis Yay., İstanbul, 2000.
- Çelik, Z., Değişen İstanbul; 19. Yüzyılda Osmanlı başkenti, Tarih Vakfı Yurt Yayınları, 1998, İstanbul.
- Göktürk, D., Soysal, L., Türel, İ., İstanbul Nereye? Küresel Kent, kültür ve Avrupa, Metis Yayınları, 2010, İstanbul.
- İstanbul Para-Doxa, Kent ve Mimarlık Üzerine Konuşmalar, Boğaçhan Dünderalp, Aslı Kıyak İngin, Nilüfer Kozikoğlu, Garanti Galeri, 2010.
- Çavdar, A., Tan, P., İstanbul: Müstesna Şehrin İstisna Hali, Sel Yayıncılık, 2013.
- Derviş, P., Öner, M., Mapping İstanbul, Garanti Galeri, 2009.
- Derviş,P., Tanyeli, U., Tanju, B., Becoming İstanbul, Garanti Galeri, 2009.
- Urry,J., Mekanları Tüketmek, Ayrıntı Yayınları, 1999.
- Tanyeli, U., Konutu ve Modernleşmeyi Metropolden Okumak, Ofset Yapım Evi, 2004.
- Mimarlık ve Tüketim, Boyut Matbaacılık, Mayıs 2002.
- Thorns, D.C., Kentlerin Dönüşümü Kent Teorisi ve Kentsel Yaşam, Global Yayın Ajansı, Aralık 2004.
- Aslanoğlu, R., Kent ,Kimlik ve Küreselleşme, Ofset Yayıncılık, Eylül 2000.
- Eraydın, A., Değişen Mekan: Mekansal Süreçlere İlişkin Tartışma ve Araştırmalara Toplu Bakış:1923-2003, Dost Kitabevi Yayınları, 2006.
- Öncü, A., - Petra Weyland, Mekan, Kültür, İktidar: Küreselleşen Kentlerde Yeni Kimlikler, İletişim Yayıncılık 2005.
- Bali,R.N., Tarz-ı Hayat’tan Life Style’a, İletişim Yayınları, 2002.
- Sennett, R., Gözün Vicdanı: Kentin Tasarımı toplumsal yaşam, Mart Matbacılık, 1999.
- Cogito: Bir Anatomi Dersi:Ev, Sayı:18-Bahar 1999.
- Keleş, R., Kentleşme Politikası, İmge Yayınevi, 1993.
- Kıray, M., Toplumsal Yapı,Toplumsal Değişme, Bağlam Yayınları,1999.
- Harvey,D., Postmodernliğin Durumu, Metis Yayınları, 1996.
- Cogito, Kent ve Kültürü, YKY, İstanbul, sayı: 8 – Yaz 1996.
- Eisenman, P., Blurred Zones: Investigations of the Interstitial, The Monacelli Pres, NY, 2003.
- Sennet, R., Ten ve Taş: Batı Uygarlığında Beden ve Şehir, trans. T. Birkan, Metis, İstanbul, 2001.
- Gündüz, G., Mekansal Ara Durumlar Üzerinden Mimaride Melezlik Kavramı, ITU, Fen Bilimleri

Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi

(Yürütücü: A. Şentürer), 2007.

-Koolhaas, R., Mau, B., SMLXL, NY: The Monacelli Press, 1995.

-Tschumi, B., Event Cities: Concept vs. Context vs. Content: No: 3, Cambridge, MA. The MIT Press, 2004.

-Bal, B., "Düşsel Atlaslar: Constant'ın Yeni Babil'i ve Calvino'nun Görünmez Kentler'i ile Zaman Ötesi Yolculuklar", Arzu

Mimarlığı, (ed. Artun, N. A., Ojalvo, R.) içinde, İletişim, 2012.

-Calvino, I., "Görünmez Kentler", YKY, İstanbul, 2002.

-"New Babylon", Constant Nieuwenhuys ile ilgili yazılar... Örnekler... Lefebvre, H., Kentsel Devrim, Sel Yayıncılık, 2011.

-Kent İmgesi, Lynch K., Çeviren: Başaran İ., Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, Yayıncılık Matbaacılık, 2010, İstanbul

-Mimarın Soluğu – Peter Zumthor Mimarlığı Üzerine Denemeler, Bilgin İ., Metis Yayınları, Yayıncılık Matbaacılık, 2017, İstanbul

-Kentsel Tasarım Kuramı, Dün, Bugün, Yarın, Mimarist, Sayı:29, Güz 2008 ,Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş., 2008, İstanbul

-Tarihi Çevrede Yapılaşma, Mimarist, Sayı:10, Kış 2003 ,Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş., 2003, İstanbul

-Kamusal Alan, Kamu Yapıları, Mimarist, Sayı:23, Bahar 2007 ,Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş., 2007, İstanbul

-Kamusal Alan, Mimarist, Sayı:22, Kış 2006 ,Acar Basım ve Cilt San. Tic. A.Ş., 2006, İstanbul

-Mimarlık – Biçim, Mekan, ve Düzen, Ching Francis D. K., Çeviren: Lökçe S., Yem Yayınları, Mas Matbaacılık San. Ve Tic. A.Ş., 2011, İstanbul

-Rob Krier on Architecture, Krier R., Achleitner F., Academy Editions, St. Martin's Press, 1982, New York

-Mimari tasarım, İnsan ve Çevre, Çakın Ş., Özal Matbaası, 1990, İstanbul

-Mimarlıkta Bina Programlama Olgusu, İnceoğlu N., İTÜ Mimarlık Fakültesi Baskı Atölyesi, 1982, İstanbul

-Introduction to Building, Osbourn D., Longman Scientific & Technical, 1993, Harlow, Essex

-Mimari Tasarıma Yaklaşım, Arcan E. F., Evcı F., İki K Yayınevi, 1992, İstanbul

-İmar Hukuku ve Kentleşme Sürecindeki Olumsuzluklar, Çeçener H. B., Mimarlar Odası İstanbul Büyükşehir Şubesi, Özdiş basımevi, Ekim

-2000, İstanbul

-Doğu Karadeniz Örneğinde Konut Kültürü, Gür Ş. Ö., Yem Yayın (Yapı Endüstri Merkezi Yayınları) Nisan 2000, İstanbul

-Yüksek Yoğunluklu Konutlar – Büyük Şehirlerdeki Yeni Konut Eğilimleri, Ed. Duran S. C., Yem Yayın

(Yapı Endüstri Merkezi Yayınları) 2009, İstanbul

-The World of Contemporary Architecture, Ed. Asensio P., Könemann, 2000, S. Paolo